

SZERKESZTŐI IRODA
és kiadóhivatal: Püsp. Lyc.
nyomda. Küldemények ide
intézendők.
Mojelenik a lap minden
szordán.

GYULAFEHÉRVÁR

ELŐFIZETÉSI DÍJAK:
Egész évre 4 frt. Félévre 2
frt. Negyedévre 1 frt.
Egyes szám ára 8 kr.
Hirdetési díjak: Egy négyzet
centim. tér ára 4 kr. Bélyegil-
ték minden hirdetés után 30 kr.

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS SZÉPIRODALMI HETILAP.

Gyulafehérvár 1890. július 23.

Azon hármás ünnep közül, mely folyó hó 19-én tartatott a helyi apáca-zárdában, minket legközelebről érdekelt az, mely által a zárda főnöknő Wolfe Afra 25 éves jubileumát ünnepeltetett.

A városi közönség kivétel nélkül ünnepnek tekintette e napot, a melyen egy érdekben dús, ismeretekben gazdag, a tanítói és illetve tanítónői karnak kiváló tagja iránt kellett meghozza azon öt megillető tiszteletet, melyben öt részben tanítványai és volt-tanítványai, részben ezek szülői részesítették.

Egy negyed század a tanítónői pályán oly fényes eredménnyel, a hazaszeretnek oly buzgó hirdetésével, a nemzeti iránynak annyira tapintatos kifejtésével eltöltve, korszakot alkot, s hogy ez valóban meg van: tanúsítja zárdának fennállása óta elterjedt hírneve, minek folytán idegen szülők átérve a nevelés terén helyes irányt, gyermekeiket itt taníttatják.

S hogy bizalmukban, melylyel a zárda iránt viseltettek, nem csalatkoztak, tanúsítja ezt az, hogy azok, kik családjuk kötelékébe visszamettek és ma már nagyokká fejlődtek, családot is alapítottak, e zárdában szerzett tudományos műveltségükkel a hazának hí leányaivá, társadalmi köreiknek értelmes tagjai lettek.

Ha saját köreinket tekintjük, a zárda egyseges helyes és tapintatos igazgatásában mi többet találunk, mi a társadalomra nézve azon nagypontosságú irány követését látjuk, melylyel a különböző elemek gyermekei együttes nevelésével az életbeni surlódásoknak eleje vétetik, a gyermek, mint ilyen, sajátítván el, azon fontos irányt, miszerint vallás és nemzetiség tekinteten ki-

vül hagyásával tanulja becsülni társnőit, igyekezék megadni azon tiszteletet és szeretetet, melylyel mindenki embertársa iránt tartozik.

Nem tagadhatjuk a helyes nevelés nehézségeit, mert mi mint szülők ismerjük ezt, tudjuk, hogy a szülői vagyis házi nevelés nem elég, a gyermek helyes iránybani nevelésére a tanító és tanítónői karnak tapintatos vezetése feltétlen szükséges, és elkerülhetlen kellék az, miként a tanítónő nemcsak az egyszerű szavak beöntésével, de a haza iránti szeretet fejlesztésével igyekezék a növendékeket vezetni.

Wolfe Afra negyedszázada tette le a fogadalmat s az által, hogy ez időnek mondhatni nagy részét a gyulafehérvári irgalmas-nővérek zárdája igazgatásának szentelte, maradandó érdemet szerzett, mert nem mulaszthatjuk el megemlíteni azt, hogy e zárdát megalapító erdélyi püspökök intenciójának eddigi és jelenlegi igazgatása teljesen megfelelt.

A városi közönség tehát akkor, a midőn nagyszagos polgármestere által üdvözlő iratot nyújtott át, nemcsak ragaszkodását nyilvánította, hanem leróni igyekezett azon sokszoros szolgálat iránti háláját, melyben őt e zárda tanítónői kara s különösen főnöknője részesítette, kötelességet teljesített gyermekei helyett is, mert a meglelt kor önzéstelen elismerésében a legszebb és legnagyobb jutalmat vélte kifejezni. —

Gyulafehérvár, 1890. július 23.

A Pesti Hírlap f. hó 19-ki számában „papság és világiak“ cím alatt egy kis közlemény jelent meg, mely az erdélyi róm. kath. status igazgató tanácsánál Bíró Béla eddigi előadónak kolozsvári püspökségébe történt választása folytán megüresült előadói állás betöltésének kérdé-

sével foglalkozván, azon „beavatott körökből“ eredő nézetnek ad kifejezést, hogy az ideai status-gyűlésen „küldelem lesz az egyházi és világi status-képviselők között“. A közlemény szerint „ez állásra a világiak világi tagot ohajtanak választani, míg az egyháziak azt vitatják, hogy az előadó nem lehet már a szabályzatok értelmében sem más mint egyházi férfi“ és a világiak „leleplezéseket pendítenek meg az egyházi hivatalnokok működése ellen“ és ez a küldelem egyik ok arra, hogy a püspök az ideai statusgyűlést nem Kolozsvárra, hanem Gyulafehérvárra hívja össze, a hol az egyháziak erősebben állanak, míg Kolozsvárt a világiak vannak előnyben. Végre hozzátesszi a közlemény, hogy a világiak jelöltjeként Dr. Szentkirályi Kálmán, a kath. status titkára szerepel.

A közlemény azonban nemcsak alaptalanul viseli a „beavatott körökből“ való származás címét, hanem elejétől végeig a status szervezeti szabályzataival s eddigi megállapodott gyakorlatával való ismeretlenség mellett, határozott czélatosságot áru el.

Nehogy a nagy közönség, mely erdélyi r. k. statusunk viszonyait közelebről nem ismeri, e közlemény folytán magának azokról ferde képet alkossan, indítva érzem magamat az alábbi megjegyzésekre.

A statusnak, tekintve az igazgatótanács egyházi tagjaitól, kik hivatalnokoknak nem nevezhetők, egyetlen egyházi hivatalnok szokott lenni, az előadó; — az állás jelenleg üresedésben van. Nemesak érthetetlen tehát, hanem egyenesen képtelenség azon álitás, mely az egyházi hivatalnokok működése elleni leleplezéseket helyez kilátásba.

A szervezeti szabályok nem tartalmaznak ugyan rendelkezést, hogy világi vagy egyházi férfi legyen-e az előadó, tehát nincs is kizárva annak lehetősége, hogy a statusgyűlés ezen fontos állomásra világi férfit választasson, azonban a mióta a status — az alkotmányosság helyreállta után — működését újra felvette és igazgatót, tanácsai előadót választani kezdett, a választás mindig valamelyik kiváló egyházi férfira esett, úgy hogy ez már gyakorlat által szentesített s okássá vált, a mit még

masinát, melyet feltalálója „phonograph“ névre keresztelve becsajátott ebbe az electricus világba. —

Talán nincs messze az az idő, midőn írott újságok egyáltalában nem fognak megjelenni, és a szedők betűszekrényét, meg a százkerekű sajtógépeket mint egy elmult század primitív „fossilis“ maradványait fogják muzeumokban mutogatni. — A vezércikkék, tárczák, napiújdonságok, szóval egy újságnak minden czikkei phonogrammok alakjában lesznek kaphatók és a novella író „életből merített“ novelláját a legközvetlenebb forrásból fogja meríthetni olyképen, hogy egy szerelmes ifjú frakkjára vagy epedő leányka kötétyének szalagjaira fogja észrevétlenül reá akasztani phonographját és a többé-kevésbé pikáns és érdekes élményeket az a kis csodagép „híven természet után“ fogja a kíváncsi világnak elmondani.

No de addig még sokszor fognak virágozni sétatérünk akáczfái, ne kalandozzunk tehát a jövő századnak phantastikus mezőin, hanem maradjunk meg egyelőre a fekete nyomdafestéknél és a türelmes papírnál, mely már annyi jó és rossz eszmének volt türelmes terjesztője! — A villany-század bölcsejében fekszik, — dajkái: Edison, Bell stb. erősen táplálgatják a sugárzó arezu kisdedit és bizonytal nagyon is hatalmasra fogják növesztetni, de egyelőre még a papír-korszakban élünk, melyet a kő-, vas- és egyéb korszakok mintájára igen helyesen neveztek el ilyképen, mert tagadhatlan, hogy a jelen korszak egyik legbatalmasabb fegyvere: a papiros; különösen az a sárga, zöld vagy kék szintű papiros, melynek jobb oldalán az az aláírás díszlik, hogy, „Angerer“ igazgató vagy „Moser“ kormányzó. Az a hatalmas ember manapság és az tartja ke-

zében a kormányrudat, a ki sok ilyen kormányzó aláírását tudott összegyűjtögetni és Montecuccoli híres mondása óta még mindig az a három fegyver ad erőt és hatalmat: pénz, pénz és megint pénz!

Emek a hármás hatalomnak hiányát, vagyis inkább az illető hatalmasoknak jól becsukott zsebeinek szomorú hatását tapasztalhatták azok a szegény ambulans művészek, művésznők és művészeszemékek, — a kiket városunk kovászos uborka levébe fogogtatott a rossz vérgyet, meg zónás Baross „Ö Kegyelmsége.“

Csodálatos, hogy ezek a művészek még annyira se értik a magyar nyelvet, hogy megérkezésük után öt perczel kiűn az indóháznál az elég értelmesen és hangosan elmondott és a vonatvezető által hangoztatott „mehet!“ szöcska értelmét sem képesek felfogni. Talán ha „cseh“ nyelvre is letudítanák ezt a szöcskát, több értője akad a „művész“ urak és asszonyok között s megfogadnák az erélyes felszólítást s tényleg mennének is, mielőtt művész ábrázatjukat városunkba betolnák! —

Nagy humorista a világn, városunk szegletházain még most is ott diszeleg két falragasz békésen egymással, — egyik azt hirdeti, hogy N. ur (özvegy) fellép egy 4 hónapos és 1 1/2 éves esemetjével, a másik Y. asszonyosság szülésznői művészetét hirdeti világra!

Meglehet, hogy azok a művész kisdedek edterával jönnek a világra, s az ilyen világalapításhoz bizony szükség van Y. asszonyosság bölcis tudományára. A francia „sage femme“-nak nevezi: bölcis asszony. Talán a „bölcső“ szó is innen veszi eredetét.

De ne legyünk túlságosan szigorúak zónás művészeink irányában, kiket jótékony bő természettel önt ki

TÁRCZA.

Nem zeng. . .

Nem zeng dalos kis pacsipta a réten.
Némásága oly szomorú lett nekem.
Sivár pusztá, elhervadt mind a virág.
Örömtelen lett nekem is a világ.

Hej! a míg te szerettel, kis angyalom,
Boldog nálam nem volt senki, mondhatom:
Együtt jártuk a virágos rétet be,
Lelkem csak a boldogságot ismerte.

Hogy elhagytál, mint a virág a rétet.
Melyen pusztit a zord idő, enyészett:
Ilyen korán lehunyni, oh! éltemnek:
Csalfa leány te éretted, mért kellett?!

H. SZÁNTÓ ISTVÁN.

Sétatéri phonogramm.

A „pletyskapad“ ebben a nagy hőségben kellemtelen tartózkodásnak bizonyult, nem vehető tehát rossz néven, hogy ártatlan soraim forrását kies sétatérünk árnyékos akáczfáinak árnyékába helyeztem át, segítségül hívva Edison, e modern bűvész, találékony szellemét s képzeletében a különféle sétatéri hérelt és nem bérelt padjai és asztalai alá helyezve azt a kis csoda-

az is indokolttá tesz, hogy az 1874. évi statusgyűlés határozata szerint az előadó már fizetéses hivatal nem viselhetvén, az állás fontosságához mérten nagyon csekély előadói tiszteletdíj mellett az egyházi férfiak sokkal inkább képes állásának külső fényét és követelményeit fentartani, mint azt egy világi tehetné.

A megfeszített előadói állás a folyó évi statusgyűlésen betöltendő lesz. A mennyiben a statusgyűlésnek szellemét és gondolkodásmódját ismerem, — pedig mint az igazgatótanácsi jelentés tárgyalására kiküldött bizottságnak évek hossza óta működő előadója jól ismerem — meg vagyok győződve arról, hogy az egyházi és világi statusképviselek között az előadó-állás betöltésénél küzdelem nem lesz, mert eltekintve számba nem vehető kivételektől, a statusgyűlés világi tagjaiban van annyi higgadság, hogy az eddigi gyakorlattal szemben küzdelmet nem provokálnak s azon pártatlan egyetértést, mely autonómiánk az egyházi és világi elemek közötti évek sora óta uralkodik s mely a zavartalan fejlődés s autonómiánk megerősödése tekintetében annyira fontos szerepet játsza a világi elemekre nézve csekély jelentőségű kérdés felvetésével nem fogják megzavarni. A világiak és egyháziak közötti azon egyetértés fenmaradása most, midőn a katolikus autonómia kérdése az anyaországot illetőleg is napi rendre került, annyira kívánatos, hogy minden oly lépés, mely ezzel elentétes irányba vezethetne, bűn volna az általános közérdekkel szemben. Jó volna tehát, ha ezt azok is megiszivelnék, kik a küzdelem valószínűségét ezéltázosan kurtólik.

A statusgyűlésre meghívottak, kétharmadrészen világiak és egyharmadrészen egyháziak, miért is annak feltételezése, hogy a püspök a küzdelem esélyeinek az egyháziak javára való hajlítása végett szándékozná a statusgyűlést Gyulafehérvárra hívni össze, a szervezeti szabályokkal való ismeretlenséget árulja el. Miután az erdélyi püspök székhelye Gyulafehérvár, nagyon természetes, hogy a statusgyűlés ülésének rendes helye is itt van. Itt tartott az 1836-ki kivételével — mely az akkori kolozsvári országgyűlés alkalmából hivott össze — egészen 1888-ig minden statusgyűlés s ez évben is püspökünk főképp azon emlékekre való hivatkozással indokolta a statusgyűlésnek Kolozsvárra történt összehívását, melyek öt e városhoz tíz és fél évi boldog lelkészkedése folytán fűzték. Nagyon természetesnek látszik tehát, hogy miután a püspök ez emlékek iránti kegyelme az 1888. és 1889-ki utáni statusgyűlések által eléget tett, visszatér a régi szokáshoz s a gyűlést természetes helyére Gyulafehérvárra hívja össze,

a szomszédforgalmu waggon, akár csak a cséplőgép a fényes szemű búzáat. (Igaz, hogy nekünk rendesen az a vége jut, a melyből az üres szalma válik ki); avagy neme volt jótékony hatással elaggott és munkában tisztességgel megvált lovaink birtokosaira, hogy Montenegro ur „a legesetebb Afrikából“ elhozta ide borzas fenevadait, — melyeket csakis pompás zenekarának afrikai harmoniajával tudott ősi vadságukban conserválni?! Még a legszolidabb természetű czukrázslégény is megvadulhatott volna attól a muzsikától. — Vagy neme volt elég tanulságos az itt járt női banda koncertezése?

A nők emancipációjának modern vívmányát: a fuvolázó és gordonkázó hölgyet mutatta be városunk kulturátörékvések iránt fogékony közönségének. — A hölgyek speciális hangszerait: a trillázó zongorát és limonádé ízű hártát felváltja a komoly hangú nagy bőgő és a tüdőtrontó fuvola. — Bizonyítéka annak, hogy a nők a férfiak elől már minden tért elfoglaltak, — már van női ügyvéd is, s talán mi is hallunk nemsokára légy szavú védbeszédet egy hölgy collegától valamely büntetési vádolt egyén végtárgyalásán. — Nagy időket élünk!

Az aratás vége felé jár; a kinek jó volt az aratása, az megy fürdőre, a szegény embernek meg kell elégednie az Ompoly sárgás vizével, mely az uszodának bő látogatottsága folytán sokszor úgy néz ki, mint a hagymaszós; — hah! megint csak a pénz, a pénz! Bizonyosan nem Schiller mondta azt a classikus mondást, hogy: „Wer a Geld hat, der kann nach Borszek fahren, — und wer kan's hat, — der muss in Ompoly baden“ de azért igaz ez a mondás tagadhatlanul.

Jó üdülést a fürdő helyeken és hűs douche-olást kíván az itthon izzadóknak.

Ali-Quis.

hová a világi meghívottak is ép oly számosan megjelenhetnek és megjelenni szoktak, mint a Kolozsvárt tartott gyűléseken.

Meg vagyok egyébiránt győződve, hogy bárhol tartassék az idei statusgyűlés, annak egy világi, mint egyházi tagjai a közérdek által indokolt magatartást, a személyes érdekek előmozdításának feláldozni nem fogják.

Dr. Mohay Sándor,
országgyűlési képviselő.

A bírósági végrehajtók országos értekezletéhez.

Azon szoros összefüggés folytán, melyben az igazságtügyi szervezet részei állanak egymással, természetes és jogosult azon érdeklődés, melyet a bir. végrehajtók sorsa és helyzete iránt tanusítunk; e helyzetnek tarthatlan voltát kívánja documentálni a sérelmek hosszú sora, melyeket a bir. végrehajtók szaklapjukban a „Bírósági Végrehajtók Közönyében“ hetek óta közölnek, és melyek orvoslási módját keresni, gyűlnek össze f. hó 26-án Budapesten.

Tagadhatatlan tény az, hogy a helyzet, melyben a bir. végrehajtók jelenleg vannak, hivatalnoki jellegökkel, foglalkozások nehéz, kimerítő és felelős voltával, nem egyeztethető össze; mert a felelőséggel szemben semmi sincs, mi megélhetésüket biztosítaná, a hivatalnoki jelleggel szemben semmi sincs, mi e jeileg bántalmazása esetén a megtorlás, még pedig jogpolitikai szempontból feltétlenül szükséges fokozott mértékben való megtorlásra alapul szolgálhatna.

A bir. végrehajtók intézményét életbeléptető 1871-iki törvényzikk legalább büntetőjogilag különleges fokozott mértékben vette oltalma alá a bir. végrehajtókat, külön meghatározott büntetéssel sújta azok szóbeli bántalmazását, az 1878. V. t. cz. pedig, újabb jogéletünk e kiváló, remek alkotása, a polgári jog és szabadság legfőbb biztosítéka, büntetőjogi codexünk e különbséget megszüntette, mert miga bt. tv. könyv. a hatósági tag szóbeli bántalmazását — a hivatalnokok, mint ilyenek elkövetett becsületsértést, vagy rágalmat — külön pontban fejteti és rendeli büntetni, addig felsőbb bíróságaink ismételt kijelentése szerint a bir. végrehajtó nem hatósági tag, annak bántalmazása ép úgy bírálható el, mint minden más nem hivatalnok szóbeli bántalmazása; és csak újabb időben olvastunk esetet, melyben a bir. végrehajtó „rabló, tolvaj“ szóval illetett, sőt ránczágáltatott, és e büntetés 20 trt volt. Szerény véleményünk szerint teljesen jogosult a bir. végrehajtók azon kívánalma, hogy a sérelmökre elkövetett becsületsértés külön és fokozott mértékben büntetessék; már jogpolitikai szempontok is igazolják ezt; mert azon könnyen érthető ellenszenv folytán, melylyel a bir. végrehajtók fogadtatnak, foglalkozásoknak kelemetlen és veszélyes volta, és azon körülmény, hogy nagyon is gyakran vannak főleg a műveletlen nép részéről támadásoknak kitéve, tenné fenti kívánásukat indukáltá, annak teljesítését igazoltá.

Anyagi tekintetben is telette visszas és bizonytalan a helyzetük; fizetésök nincs, nyugdíjigényük nincs; élnék abból a mit, és úgy, a hogy — keresnek; e kereset mérvét pedig jóformán semmi sem szabályozza. — Az 1875. IX. t. cz. óta, mely jövedelmök egy jelentékeny részét elvonta, az ök érdekekben mi sem történt; egész sora van a bir. végrehajtók, hivatali teendőinek, melyekért díjazásra igényt nem tarthat, mert nincs sem törvény, sem rendelet, melyre támaszkodhatnák; teljesen és kizárólag a bíróságok belátásától, sok esetben pedig attól, hogy milyen kegyben áll a bir. végrehajtó a járásbírónál, függ az, hogy még mindennapi kenyereit bár megkereshesse.

Nem akarunk részletekbe becsátkozni, de számos homlokegyenest ellenkező felsőbb bir. határozat ismeretes előttünk a bir. végrehajtók díjazását illetőleg, minek oka ép az, hogy nincs szabály, melynek alapján a bíróságok intézkedhetnének: hogy pedig mily hatása lehet annak, ha a bir. végrehajtó nem megbízható hivatalnok, hanem napról-napra életét valahogy teagó proictár, azt könnyen beláthatn, ha arra gondolunk, hogy a végrehajtások számtalan esetben a foglaltató közbenjvetel nélkül történnek, és hogy a végrehajtást szenvedővel való összejárás veszélye inkább van meg annál, kinek kenyerkeresete bizonytalan és csekély, mint a rendszeresen javadalmozott hivatalnoknál. Csak arra utalunk, hogy Németországban a bir. végrehajtóknak 800 márka jövedelem minimum államilag biztosított, és nyugdíjjal is bir; nem is tarthatjuk azt jogosnak, méltányosnak, hogy a bir. végrehajtó hivatalnokként használtassék fel, míg ereje tart, azután pedig

— fel is út, le is út: vagy hivatalnok a bir. végrehajtó, vagy nem az; ha az — már pedig qualificationál, felelősségnél, eskünél fogva az, úgy jogosult abbéli kívánások, hogy ilyen jellegök megóvassék, hivatalnok gyanánt való megélhetésük biztosítottassék, és ne kelljen rettegéssel nézni a napot, midőn nem dolgozhatnak többé és a magyar állam és kormány dicsőségére, — koldulni mehet.

Részünkről a jól felfogott közérdek szempontjából is nagyon ohajtjuk, hogy a bir. végrehajtók meghallgattassanak, és az egész intézmény a jogállam eszményének megfelelően reformáltassék, és életképessé tétessék, mert ha az igazságtügyi szervezetnek csak egy része is korhadt, rossz, úgy ez könnyen veszélyeztetheti az egésznek működését!

Fuchs Salamon.

A tizenkettedik órában.

Pár hét még, s a magyar nemzet ezerekre menő népnevelői egybe gyűlnek az ország szívében, hogy ott, a legmagasztosabb ügyről, a népnevelés ügyéről tanácskozzon, annak felvirágoztatásához minden lehető megtegyenek; egybegyűlnek, hogy a nemzet jövő támaszának miként leendő vezetése körüli egyöntetű eljárást állapítsanak meg; egybegyűlnek, hogy végre valahára keresztül vigyék: a nemzeti egybehangozó népnevelést.

De a magasztos eszme, mely a népnevelők IV ik egyetemes gyűlésére összehozza a népnevelők ezrét, nem oldható meg oly könnyen, mint az első tekintetre látszik. Mellékes, és pedig sok mellékes kérdés elintézésének szüksége forog fenn előbb, mintsem, a nagy cél elérére, a magasztos eszme megtestesítve leendő.

Népnevelésünk fejlődésének oly sok, s oly jelentékeny dolog áll még útjában, hogy minden o dalról a legjobb akarat, fáradszhatatlan szorgalom, s a nemes ügy iránti buzgalom kívánatlik, hogy e hátrányok, melyek a fejlődést eddig gátolták, jelenleg is gátolják s ha el nem hártatnak, gátolni fogják ezental is. — hogy e hátrányok mondjuk eltávolíthatók legyenek, összetett munkaerőt igényel.

Az egyes tankerületek megtartott gyűléseikben formulázták már nagy részben azon kérdéseket, melyeknek elintézése szükségképp előtérbe lép, mielőtt a főkérdés a végezől: népnevelésünk felvirágoztatása tárgyalás alá vehető lesz; de mindezek a formulázások nem képeznek egyöntetű megállapodást, s inkább jó akaró óhajok, mint határozati javaslatokat tartalmaznak.

E soroknak célja, egybeszedni mindazon elintézendő kérdéseket, melyeket megoldani égető szükségé vált s melyek megoldása nélkül a cél elérhető nem lesz soha. Távol van azonban e soroktól az a cél, hogy tanácsadóként lépjen fel az egyetemes gyűlés tagjai előtt, csupán a jó akarat vezetni toltunkat, — meggyőződve lévén a felől, hogy a népnevelés ügye iránti jó indulatainkat senki kétségbe nem vonja, s biztosítva minden népnevelőt, hogy a nemes, magasztos ügyért oly hön dobog kebelünk, hogy ha még tévedésbe esnénk is, e tévedés is csak túlaradott érzelmeinkben találna megfajtását, — mit elítélni nemesen érző kebelnek, gondolkodó főnek nem szabad, nem lehet!

Hogy nézeteink, melyeket kifejtteni szándékozunk, nem állanak egyedül, eléggé bizonyítja előttünk az, hogy a hírlapirodalom több ízben különböző alkalmakkal és modorban foglalkozott már e nézetekkel, de bizonyítja az is, hogy a magyarországi népnevelők legnagyobb része meg van győződve e nézetek helyességéről. Nem is ezekhez szólunk tehát, hanem azon népnevelőkhöz, kik a „maradás“ elvét követve, az újításoknak azért ellenségei, mert az a újítás mindenkornémi rázkodtatással van egybe kapcsolva.

A népnevelők helyzete, állása Magyarországon oly különleges, minőt bármely a kultura magaslatán álló nemzetnél hiába keresünk, s e helyzet és állás ép oly kevéssé válik dicséretére a magyar társadalomnak mint a mily szegényletes magára a legszentebb ügyre a népnevelés ügyére!

Nagy vádat mondunk ki, de nem vonunk vissza belőle egyetlen egy szót sem; iparkodni fogunk azt, mit állítottunk be is bizonyítani:

A magyarországi népnevelők — ott kezdjük mindjárt, ahol legerzékenyebb a dolog, — anyagi helyzetüket tekintve a társadalom hasonló osztályú munkásaival össze sem egyeztethetők. A törvény, mely a minimumot állapítja meg a tanítói illetményekre nézve, szükkeblütséget tanusít; de eltekintve ettől, még az a helyzet is be áll, nem egyszer, hogy az illetményt meghatározni hivatott közegek, félre érve a törvényt, félre magyarázva annak betűit, a minimumot maximumnak veszik, s így állapítják meg a népnevelő illetményét; oda dobra a tanítót, a lét kérdésének aggodalmajba.

A társadalom hason képesített egyénei mentek az

anyagi gondoktól, s épen a népnevelő van annak alávetve, azon népnevelő, kinek épen a szellemi elfoglaltságánál fogva, teljesen mentnek kellene lennie az anyagi gondoktól.

Ez az első baj, ezen törvényhozás útján segílni kell, ki kell mondani egy minimumot, mely tekintve a tanító társadalmi állását — szerintünk — 600 frtnál kevesebb nem lehet, s ez által fel kell menteni a tanítót a napi anyagi gondoktól, egyenlővé kell tenni anyagi helyzetét a többi hason állású hivatásban működő egyénekével.

▲ sorrendben, következik a népnevelő társadalmi állása.

Ma még — megvalljuk szégyenpir borítja el arcunkat, midőn esorokat leírjuk; — de inkább vesszen a világ, de mondjuk ki az igazat, — ma még a népnevelők a társadalomban nem csak nem bírják azt a befolyást, mely őket megilleti, hanem csak eltűrt egyéneknek tekintetnek mindeufelé. Lehet, sokan azt fogják állítani, hogy a tanítók maguk okai. Ez nagy tévedés. A magyar népnevelőkben meg van az önérték, meg van a hivatás iránti lelkesedés, meg van a társadalmi műveltség: de hiányzik a társadalomban a jó akarat, beismerni azt, hogy a tanító oly képesített egyén, kinek a társadalomban szerepléshez joga van.

S honnét ered az, hogy a társadalom ezt beismeri vonakodik? Egyszerű a felelet. Onnét, mert tudja mindenki, hogy a néptanító bármily öntudatosan működik is, bármily magaslatán áll is hivatásának, több nem lesz belőle, mint iskolamester, vagy a sors különös kedvezése mellett, legfeljebb is iskola igazgató. E helyzetet meg kell változtatni. Törvényhozásilag intézkedni kell az iránt, hogy a tanító, nyert képesítésénél fogva, iskola igazgató, tanfelügyelő, miniszteri előadó lehessen, szóval biztosítani kell a tanítósnak a fokozatos előléptetést, mit az, képesítésénél fogva, jogosan megkövetelhet.

Rendezni kell haladéktalanul a tanítók feletti fenbátóságok hatáskörét, mert a jelenlegi törvény intézkedései nemesak, hogy nem kielégítők, de még nem ritkán összeütközésre is adnak alkalmat.

Ha az egyetemes gyűlés a most elmondottakat szem előtt tartva, az igényeket méltányolva, fogja meg tenni előterjesztéseit a kormányhoz, mi bizunk a kormányban, hogy az a méltányos kívánalmakat készséggel fogja teljesíteni, s ha az meg lesz, a nagy eszme — népnevelésünk ügyének felvirágozása, — meg fog testesülni.

A küzdelem babért terem!

A népnevelők küzdelminek nem maradhat el jutalma!

A meddő vita, csak időt pazarol, de eredményre nem juttat soha!

Félre tehát a meddő vitákkal! Értsük meg egymást, s vállalva törekedjünk a jót keresztül vinni, akkor, és csak úgy lehet reményünk, hogy egyetemes gyűlésünk eredményes leend, melyre, hogy kartársaink minél nagyobb számban jelenjenek meg, ez a mi óhajásunk most, midőn már közel az idő, most:

„A tizenkettedik órában.“

Gáti Győző.

IRODALOM.

* Beküldetett: **A budapesti állami iparis-kola évi értesítője** a 14-ik tanévről: az értesítő Hegedűs Károly igazgatónak az 1889/90 tanév jelentésével kezdődik, a továbbiakban magában foglalja a tanári kar névsorát, elméleti tanulmányokat és a tanulók anyakönyvi kivonatát és érdemsorozatát. A nagy gondal összeállított értesítő az állami közép iparisiskolában a tanulóknak az ipar különböző ágaiban kiképzését tünteti elő szép eredménnyel.

* **Előfizetési felhívást** hirtetnek Burián Aladár, Chyzer Béla, Dr. Tódor Géza, Dr. Korányi Sándor, Dr. Nékám Lajos a Mentők lapjára. — Megjelenik havonként egyszer, megrendelési ára egész évre 3 frt., félévre 1 frt 50 kr.

* **Új zenemű.** Legújabb jelent meg Palotásy Gyula jövevált zeneszerző könnyű átíratu magyar darabjainak 3 ik füzeté. A füzet 25 kedvelt dalt tartalmaz, ára 1 frt. Kapható Nádor Kálmán zenemű kereskedésében Budapesten.

* **Új zenemű.** Szegedi könyv- és papírkereskedő Várnai L. kiadásában megjelent az „Arvany Haj“ tíz eredeti magyar népdal zongorára alkalmazva: ára 1 frt 50 kr. o. é.

Bortermelőinkhez.

E lapok hasábjain indítatva éreztük magunkat a megyében elharapózott hamis borok gyártásáról megemlékezni — feltüntetve azon káros következményeket, melyet a különféle gyári kezelés által előállított bor a fogyasztóknak okoz. Ma már nemesak megyénk, hanem mint értesülünk a székelyföld is el van árasztva ugy annyira, miszerint e nemben speciális érdekeink veszélyeztetve vannak.

Általában el van ismervé, hogy a magyar borokkal más országok terményei a versenyt nem állják ki — így nem szabad engednünk azt, hogy e jó hírnév megrontassék.

Tennünk kell nekünk, de különösen a törvény alapján a közigazgatási hatóságoknak, kiknek hatalmukban áll az egészségre ártalmas megnem engedett italok elűrsítói ellen a legnagyobb szigorral fellépni, és tevékenységünk különösen az, hogy bortermelő gazdáink értekezlet útján kérjék fel a megye nagyságos alispánját a megyei közgyűlés, vagy ha szükséges felsőbb hatóság útján rendeletet kibocsátani arra vonatkozólag, miszerint sz. kir. városokban rendőrkapitány, más helyeken a főszolgabíró elnöke alatt egy bizottság a borciadásával foglalkozók pénzjéjét átvizsgálván, ott a hol visszaélések tapasztaltatnak, — az illető tisztviselő által, — ez italok elkobzása mellett azok gyártói büntetésben is részesíttessenek. Azon bithen vagyunk, hogy a szigorú fellépés a legjobb gyógyszer annak, miszerint a visszaélések (nem akarjuk saját nevén megnevezni) meggátoltassanak.

Hyszerű fellépéssel rövid idő alatt nem kell küzdenünk a hamis borok gyártói ellen, mert azok üzletüket kénytelenek lesznek beszüntetni.

Hegyaljai.

NAPI HIREK.

Gyulafehérvár, július 23.

— **Személyi hírek.** Lukács Béla államtitkár és neje folyó hó 19-én külön vonattal városunkba érkezett, honnan még az nap zalathnai birtokára ment.

— **Br. Könyig Antal** es. és kir. tábornagya a tegnapi déli vonattal érkezett Nagyszébenből városunkba, szemlét tartani az itt állomásozó katonák felett.

— **A gyulafehérvári róm. kath. egyházközség** szervezeti gyűlése folyó hó 20-án tartatott meg a város ház nagytermében mélt. Bálint Károly székesegyházi kanonok és kertül. esperes elnöke alatt. A szervezés határozattá emelése után a gyűlés két tagot a kath. hívek összejárása végett, és egy hét tagú bizottságot a gyulafehérvári róm. katolikusok speciális viszonyai tekintetbe vétele mellett a szervezeti szabályok kidolgozása végett küldött ki, végül a status-gyűlésre megválasztandó képviselő választása végett egy tag választatott meg.

— **A helyi apáca zárdájában** e hó 19-én hármas ünnep folyt le, a főnökné jubileumát, tiszt. Bartha Albert nagys. Dr. Tódor József székesegyházi kanonok és papúveldei rector manuodtorsága mellett első miséjének ünnepét, és a zárdá tagjai a zárdának név-ünnepét ünnepelték. — Ezen ünnepélyességet nevelte az a midőn Ngs Novák Ferencz polgármester a zárdá főnöknőjének igen szép és tartalmas beszéd kíséretében a városi közönség üdvözlő iratát nyújtotta át.

— **Ritka eset.** Gyulaffi Albert törsgyökere s polgár folyó hó 21-én tartotta menyegzőjét, mely alkalommal az illetőnek édes anyja, ki mint tudjuk, az ünnepélyre meghívást nem kapott, a násznép nagy rémületére elalélva fektűt az utca kövezetén. — Okát ennek ugyan nem egészen ismerjük, de nem mulaszthatjuk el figyelmeztetni e szavakra: „Tiszteld atyádat és anyádat, hogy hosszú élettel lehess“.

— **Az önkéntes tűzoltó-egylet zenekara** által folyó hó 20-án a „Nap“ vendéglő kerthelyiségében hangversenyyel egybekötött nyári táncmulatság jól sikerült. A zenekar minden tekintetben megmutatta, hogy kevés idő alatt, erős akaráttal nagy előmenetelt

tett. A török zenedarabok nagyon erőteljesek, jól kiválasztottak és ütömesek voltak. A piánok és forték helyesen érvényesítettek. A vonós zenedarabok minden esetre megfeleltek Mazalik Bazil fáradhatatlan karmester. kintűnő szakértelmének. Ezt legjellemzőbben esetelte a szászsebesi önkéntes tütöltő-egylet tagjainak szünet nélküli tapsa és éljenzése. Ezen városi intézmény felsegélyezésére, mely culturalis tekintetben nagy előnyt nyújt különösen az iparos osztály tagjainak, felülíztettek Lőnhárt Ferencz 4 frtot. Novák Ferencz 1 frt 50 kr. Dr. Tódor Tózséf 1 frt. Moreno I. 1 frt. Schramek N. 1 frt. Issekutz János 20 kr. Simonfy Ferencz 30 kr. Nun N. 50 kr. Pokker János 50 kr. Stiasny Nándor 50 kr. Drottár Mihály 1 frt. Kádár Miklós 50 kr. Tamásy Aron 50 kr. Wöckl György 50 kr. Fehér György 50 kr. Jéger Tamás 1 frt. Vincze Albert 50 kr. Gyulaffi Albert 50 kr. Összes bevétel 76 frt 90 kr. Fogadják jótékony adakozók a zenekar hálás köszönetét.

— **Vizsga.** A helyi kiseddövödában a vizsga e hó 31-én d. u. 3 órakor lesz megtartva.

— **Tűzijáték.** A lövész-egylet szorgalmasan dolgoztat a csolnakázó tó elkészítése végett — s mint értesülünk — folyó hó 27-én estve, Pöffel Arthur hadnagy által rendezendő nagy tűzijátékkal akarja megnyitni.

— **Zeneestély.** Folyó hó 17-én és 18-án nagy zeneestélyt rendezett Pongrácz Lajos kolozsvári ismert zenekarával a városi sétátéren összegyűlt nagyszámú közönség általános elismerése mellett.

— **Utóállítva.** A folyó hó 21-én megtartott utóállításon 3 védköteles lett besorozva.

— **Elnapolás.** Az ujaradi önkéntes tütöltő-egylet zászlószentelési ünnepe augusztus 10-éről szeptember hó 7-re napoltatott el, tekintettel a nagy melegség és beállott munkaidőre. Ez alkalommal a helyi önk. tütöltő-egylet is képviseltemi szándékozáván magát zenekarával, felhívjuk a tagokat minél számosabb jelentkezésre.

— **Országos vásár.** A barom-vásár a mai napon vette kezdetét s tart 3 napig; folyó hó 26-án fog a kirakodó vásár megtartatni.

— **Vásári tolvajok.** A megtartandó vásárra érkező marha-kereskedőket fogadó tolvajok is megérkeztek. Folyó hó 21-én éjjel 11 órakor Muresan Antonia kocsmájába szállott heczegáni Rádu Junon és Demian Petru marhakereskedő, kikhez prázmári Muntean György és szentkirályi Pop Petru csatlakozott. Utóbbiak kihívták előbbi két kereskedőt, hogy ott igyanak és aludjanak, mivel a szobában igen nagy hőség van. A marhakereskedők egyike felébredett éppen akkor, midőn Pop Petru gyűszűjét kioldotta. A lármára megjelent éjjeli őrk tetteseket elfogva, a rendőrséghez kísérték. Muntean György mindenben tökéletes fegyencz kinézést árul el.

— **Tűz.** Mint sajnosan értesülünk Szászvároson a múlt héten két versben nagy tűz volt, mely alkalommal egy egész városrész hamvasztatott el.

— **Tanfolyam.** A budapesten Augusztus 4-től 19-ik terjedő időre megnyitandó tütöltői szaktanfolyamra — mint értesülünk — a helyi egylet is szándékozik valakit felküldeni. A mi kívánatos lenne, mivel tökéletes szakértő az egész egyletben egy sincs. S ha tekintetbe vesszük, hogy egy ilyen férfura mindég szükség van, ugy az önkéntes egyletben, mint egy esetleges köteles vagy fizetéses tütöltőség rendszeresítésénél, magunk részéről is melyen ajánljuk.

— **A regále-megváltások.** A pénzügyminiszteriumban eddig 10200 községben van végleg megállapítva a regálekártalanítás összege. Még 1800 községben a tárgyalások folyamatban vannak, de annyira előrehaladtak, hogy az eldöntés legkésőbb e hónap végével meg fog történni. A fővárossal a tárgyalások július hó közepén lesznek. Budapest főváos az italmérés adó utáni tiszta jövedelemből való, törvényben kimondott részesedése következtében nagyon jól fog járni: nemesak hogy regáléja után az egész tőkét kézpénzben megkapja, hanem a fővárosra eső jövedelemrészt már az idén több száz ezer forintra fog rugni — ez oly váratlan bevétel, mely előreláthatólag évről-évre még csak növekedni fog. Az államtalmérési jövedék idén 15,600,000 forintot jövedelmez bruttó.

CSARNOK.

BARÁTOM NAPLÓJÁBÓL.

I.

Üdvöz légy szabad, szép természet, Isten alkotása!
Üdvöz légy hullámzó szántóföld, napsugáros rét!
Üdvözöllek sötét erdők! Fogadjatok be hűs árnyé-
kotokba, hadd pihenjek lágy öletekben, a puha fűvön
hadd ringassam magam édes álomban dús lombotok su-
sogása által; hadd gondoljam, hogy az édes anya slé-
ben nyugszom, ki alátó dalt énekel nekem.

Természet! Te vagy most az az édes anya. —

Igy hangzottak fel koblem titkos hurjai, mikor a
főváros utcait messze-messze mögött bagyva, a szabad-
ba siettem.

Tudom táguult az úde friss levegőtől, halvány ar-
czomba felszökött a vér. — Kedvem kerekedett futni
és versenyt szaladni a tarka lepkékkel. . .

Magas árnyékos hársfától csak alacsony kerítés
választott el. Alája mentem pihenni.

Oly édes volt e pihenés!

Bájós tündérek lebegtek körülöttem átlátszó ruhá-
ikban, édes mosolylyal.

Oh, ha a halál ily álomhoz hasonlítna!

Édes álomból felzavart egy esengő kacaj.

Bosszusan néztem fel a háborgóra. Kisasszony ál-
lott előttem, — tán a tündérek egyike, kik álomban
körülottem lebegtek?

De ruházata földi volt, s gyorsan fel is keltem jó
helyemről és udvariasan meghajoltam a szép hábor-
gató előtt. —

Hajában szegfű volt tűzve, keblén rózsza volt.

Eperajka még mindig mosolygott s szeme kérdő-
leg függött rajtam:

— Hogy jön Ön apám parkjába? kérdezte a leány

Haboztam a felelettel. Mit is mondhattam neki? —

Talán azt, hogy egy néhány perczre elfeledtem jo-
got és törvényt! Bocsánatot rebegtem.

— A szép hely, mondám, engem, fáradt vándort,
ide csalogatott.

— Ha már itt van, felelt kacagva, nézze meg
kettőnk többi részét is.

S körülvezetett a parkban.

Én követtem félálomban.

Nem tudtam, báluljam-e a természet vagy e leány
szépségeit. — A nap lemenőben volt, a fűvek illatoztak,
az esti szellő tütyölt az ágak közt. Közbe még a szép
leány szellemes beszédje, vig kacajja. Édes mámor fu-
tott végig rajtam, ha vállaink egymáshoz érttek, ha ujjaink
érintkeztek. . .

A kis tó partján volt csolnak is. Beléültünk; a
leány evezett. Szép arca nekiperült az evezésben, szel-
lő enyelgett hajával, mely néha-néha arczomat érte. . .

Nem tudom, hogyan és mikor váltunk el; csak
emlékszem, hogy hajából a szegfűt nekem adta; emlé-
kül — úgy mondá.

Mikor este felérkeztem lakásomra, a sötét négy
fal bálult reám — oly hidegen mereven.

De lelket csak egy kép foglalkoztatta — a leányé.

Most tanuskodjanak naplónak e sorai öltem e
fényes napjáról.

II.

Szeptember havában.

Ma reggel oly sajátságos érzelmek dúltak szívem-
ben. Oly gyakran jutott eszembe a májusi kirándulás
és ama tündér. . .

Nem is tudakozódtam, hogy kinek a leánya, hogy
hívják. Megelégedtem az édes emlékekkel.

Ma délután nagy meglepetés várt rám.

Egyedül voltam az irodában. A főnök, mint rende-
sen, fekete kávéját szűrösölte, az „Abbázia“-ban, midőn
kopognak az ajton, és belép. —

Alig hittem szemeimnek.

Ó volt — a májusi délutáni tündér.

Mikor engemet meglátott elpirult és mosolyogva
nyújtotta nekem kezét.

— Ön itt? kérdé, s kezemet még mindig az övé-
ben tartá.

— Jogosultabb lenne e kérdés részemről, mondám.

— Én atyámat jöttem meglátogatni az irodában.

— Atyját?

— Igen, a főnököt.

— Az asztalra tette kalapját, s egy az ablaknál levő
székre ült.

— Megvárom öt míg eljön, mondá a szép leány, mi
addig beszélgethetünk.

S beszélgettünk boldogan . . . édesdeden . . .

. . . kettő . . . három . . . négyet ütött a fali óra.

A főnök, az atya még sem volt itt.

És az én sorsom el volt döntve.

Ama leányt, ki ama májusi szokatlan környékben
kiserőm volt, eddig csak mint elérhetetlen ideát, mint
tündért tekintettem. De most itt láttam mindennapi kör-
nyezetemben, oly közel voltam hozzá.

Ereztem ama perczekben, hogy szeretem. S az ő
szemében is fedeztem föl egy bizonyos tüzet.

Csak négy óra után jött a főnök, bemutatott le-
ányának s meghívott ebédre vasárnapon villájára.

A főnököm oly jó ember, s engem úgy kedvel.
Hátha? . . .

*

Ime, két lap, barátom naplójából.

A többi lapok üresek, pedig kíváncsi voltam meg-
tudni, hogyan ebédelt főnökénél.

Nem ért rá azóta írni, nagy, édes gondok foglal-
koztatták.

A napokban tűzhelyet alapít.

E czélből nagyobb lakásba költözik, s engem fel-
kért iratai rendezésére. Így jutott kezembe a napló.

Később elkértem tőle.

Ideadta.

Minek is kell neki!

Emlékezni fog úgy is ama délutáni kirándulásra,
minden órában, a hányszor csak csókolja kedves nejét.

Főnöke leányát.

Ideájai, tündérét.

Altmann Rudolf.

Az iparos-tanoncok iskolaja.

(Vege.)

Avagy nem vagyunk-e kitéve annak, hogy ezen
rendszer mellett, kénytelenek vagyunk túrni vagy a he-
lyiség czélszerűségét avagy épen hiányát, mert nincs
hová az ipariskola szerzeményeit elhelyezzük, mivel erre
alkalmas helyiséget vagy helyet a vendéglátó iskola
nyújtani nem tud.

Valjon ha a középiskola rajztanára (maga tanítani
nem hajlandó, kész-e rajztermét és eszközeit, melyeket
ő felelősséggel vett át, egy más ember korlátlan rendel-
kezésére bocsátani s valjon ez, képes-e tantárgyat min-
den akadályoktól menten kezelni, egy olyan helyiség-
ben és olyan eszközök között, melyekkel szabadon nem
rendelkezhetik?

Ezek csak egy részét képezik az ide beillő s még
feltehető kérdéseknek, melyeknek megfontolása nagyon
beigazolná azon állításunk igazságát, hogy az iparos-
iskola csak önálló épületben és önálló eszközökkel érheti
czélját.

Hát ha ezekhez hozzá gondoljuk az iskolfenttar-
tók s iskolaigazgatók azon természeteszerű idegenkedé-
sét, melylyel iskolájukat egy általánosan ismert rakon-
czatlan csapat használatára át szokták engedni s azon
difficultásokat, melyek a kétféle iskola vezetője között
mindannyiszor felmerülnek, valahányszor az iskolá épít-
letén, butorzatán, vagy a tanszereken valami rongálás
merül fel. Nem készlet-e mindenüket arra, hogy ellene
mondjon az épületek és felszerelések közönségének.

A negyedik, amire mint az iparos-iskolák javulá-
sának tényezőjére czikkünk kezdetén hivatkoztunk, az az,
hogy az ipartörvény oly módon alakítandó át, hogy a
tanoncok tanulásának garantáit foglalja magába.

E tekintetben első helyen kell felhoznunk az esti
tanítás teljesen haszontalan voltát, mert a testileg és lel-
kileg teljesen kifáradt tanoncztól várhatjuk-e, hogy szel-
lemi munkát sikerrel tudjon végezni.

Gondoljuk csak meg, hogy annak a tanoncznak
még ha gazdája a törvény szerinti 12 órai munkaidőt be is tartja,
mekkora munkát kellett az iskolát megelőző 10 óra alatt
elvégeznie, s mit kellett a maga nyomorúságos hideg-
meleg ellen nem védő ruházatában, tápanyag nélkül
élelme mellett s a mesterek és segédok kiméletlen báná-
smódjában elszáradni s aztán felelünk meg arra
a kérdésre, hogy alkalmas-e ez az emberi fő a szelle-
mi munka végzésére?

Ezért nem tartjuk mi az esti tanítást czélra veze-
tőnek. Igaz, hogy az ipartörvény 83. §-ának negyedik
kikezdése a tanítás idejének meghatározását az iparha-
tóságra ruházta, de hát volt-e eset, hogy ez valahol
nem a mesterek igényeit tartotta volna szem előtt? De
hát tehetne-e másként, midőn a szervezet még azt sem
engedi meg, mit a törvény megenged, kimondván hatá-
rozottan, hogy az iskola az esti órákban tartassék meg.
Holott éppen a reggeli órákban kellene azokat megtartani.

Az ipartörvény második hibája, hogy a tanoncok
felszabadításánál nincs tekintettel az iskolai tanulás
eredményeire, sőt a rendeletekben kiadott 'elszabadító'
levél mintája arra vall, hogy a tanonc, ha lejárt a szer-
ződéses ideje, még akkor is felszabadítható, mikor nem-
csak iskolai tanulmánya elégtelen, de mesterségében
elért ügyessége is elégtelen.

Már most a ki tudja, hogy az iparos-iskola csak
este taníthat, tehát tanonczeit kifáradtan akarja oktatni,
a ki tudja, hogy ezen tanoncok készületlen alappal
írkoznak be az iskolába, a ki tudja, hogy a tanon-

czokban legtöbbször még az akarat is hiányzik arra, hogy
otthon a hallottakat ismételtessék: valjon belenyugod-
hatik-e abba az eljárásba, hogy az elégtelenül tanuló
felszabadíthatók legyenek s így elvonassék az iskola
elől azon eszköz, melylyel a szorgalomra legjobban le-
hetne hatni.

Az is nagy baj az ipariskolára nézve, hogy a mes-
terek a tanoncokat nem az iskolai időnek megfelelőleg
szabadítják fel, pedig a szerződés megkötésénél erre te-
kintettel lehetnének, mert a felfogadás az év bármelyik
részében történik is, a szabadulás idejéül mindig kiköt-
hető Julius vagy Augustus hava s minthogy erre az
iparos urak a maguk esztől nem akarnak rájönni, a
törvénynek kellene ezt szabályoznia.

Hancem aztán abba is a törvénynek kellene bele-
szólnia, hogy némely mesterek ne csináljanak üzletet a
tanonc felfogadásából, mert azt, hogy a tanonc bár-
milyen könnyű mesterséget egy vagy másfél év alatt
elsajátítson, senkinek el nem hisszük.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos: **ISSEKUTZ JÁNOS.**
Segédszerkesztő: **Dr. Gál Béla.**

Kiadó: Pap György.

Nyiltér*)

Ganz seid. bedruckte Foulards A. 1.20
bis fl. 3.90 p. Met. (ca. 450 versch. Dessins) —
vers. roben- und stückweise porto- und zollfrei in's
Haus das Seidenfabrik-Dépôt G. Henneberg (K.
u. K. Hoflieh.) Zürich. Muster umgehend. Briefe
kosten 10 kr. Porto.

*) E rovatban megjelenő közleményekért semmi felelősséget
nem vállal a — Szer.

H i r d e t é s e k.

Szám 3314—890.

106. 2 - 3.

Árlejtési hirdetmény.

A gyulafehérvári királyi törvényszéki fog-
háznál és a helyi ugynevezett kamara- épületen
eszközleendő helyreállítási munkálatok foganato-
sítása végett, a gyulafehérvári királyi ügyészség
hivatalos helyiségében folyó év **Augustus**
6-án délelőtt 10 órakor árlejtés fog
tartatni.

A kikiáltási ár 1416 frt 12 kr. Árverezni
szándékozik, a kik szakértői minőségüket igaz-
olni tartoznak, kötelesek 5%-nyi bánatpénzt le-
tenni, esetleg zárt írásbeli ajánlatok, ugyanannyi
bánatpénzzel ellátva, az árlejtés napjáig a királyi
ügyészséghez beadandók.

A részletes árlejtési föltételek, és műszaki
iratok, alólikt királyi ügyészségnél a hivatalos
órák alatt betekintheők.

A királyi ügyészségtől.

Gyulafehérvárt, 1890 évi július 10-én.

Jakab István,
királyi alügyész.

Sz. 609—890. tkvi.

110. 1—1

Arverési hirdetményi kivonat.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi ható-
sága közhírré teszi, hogy „Albina“ nszbeni takaréksz. és
hitelintézet végrehajtónak Neamtii Niculae l. Juon l.
Manacia végrehajt. szenvedő elleni 27 frt 48 kr. tőke-
követelés és járuléka iránti végreh. ügyében a vizak-
nai kir. járásbírósa területén, Kis-Kerek község határon
fekvő, a kis-kerek 165. sz. tjkönyvben A† 1—16 rind
sz. a. felvett ingatlanokra az árverést 1187 frt kikiál-
tási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingat-
lan az **1890. évi augusztus hó 18. napján**
délelőtt **10 órakor** Kis-Kerek községhezánál megtar-
tandó nyilvános árverésen a megállapított kiáltási áron
alul is eladatni fognak.

Arverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becs-
árának 10%-át készpénzben vagy az 1881 évi LX t. cz.
42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881.
évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazság ügy mi-
nisteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpá-
pirban a kiküldött kérehez letenni, avagy az 1881
évi LX. t. cz. 170. §-a értelmében a bíróságnál előleges
elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszol-
gáltatni.

A vizaknai kir. járásbírósa mint telekkönyvi ha-
tóságtól. 1890. évi április hó 10-én.

A kivonat hitelél:

Gruber István, kiadó.